

**INSTRUCȚIUNE
PRIVIND ÎNREGISTRAREA UNUI
PARTID POLITIC ÎN REPUBLICA
MOLDOVA**

Această publicație este realizată de Asociația Promo-LEX cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei și de Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Opiniile exprimate în raportul Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene, Guvernului Suediei, sau al Ministerului Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Adresa de contact:

Dumitru Rîșcanu 11, of 41, Chișinău, Republica Moldova
Tel./Fax: +373 /22 45 00 24
e-mail: info@promolex.md
www.promolex.md

Partenerii Proiectului:

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”
www.viitorul.org

Congresul autorităților locale și regionale din Moldova (CALM)
www.calm.md

I. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Crearea și existența partidelor politice este un rezultat al asigurării dreptului la asociere, stabilit de art. 21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 22 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice din 16 decembrie 1966, precum și de Constituția Republicii Moldova prin care este garantată libertatea opiniei și exprimării (art. 32), libertatea întrunirilor (art. 40), libertatea partidelor și a altor organizații social-politice (art. 41).

1.2. Prezenta instrucțiune descrie procesul ce trebuie urmat de către cetățenii Republicii Moldova care doresc să constituie un partid politic, să îl înregistreze și să-i organizeze activitatea în conformitate cu cadrul legal existent. Scopul instrucțiunii este facilitarea accesului cetățenilor la informația cu privire la modalitatea de înregistrare a unei formațiuni politice.

Având în vedere legislația în vigoare care are drept scop asigurarea respectării dreptului la asociere:

- Constituția Republicii Moldova
- Codul Civil al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 107/2002
- Legea Nr.294-XVI din 21.12.2007 privind partidele politice
- Legea nr. 837/1996 din 17.05.1996 cu privire la asociațiile obștești, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 6/54 din 23.01.1997
- Legea nr. 581/1999 din 30.07.1999 cu privire la fundații, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 118-119/556 din 28.10.1999
- Legea nr. 1420/2002 din 31.10.2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 185-189 din 31.12.2002
- Lista actelor necesare pentru înregistrarea unui partid politic

1.3. În sensul prezentei Instrucțiuni, informațiile care se regăsesc în prezenta reprezintă: informațiile privind înregistrarea și evidența partidului, organizarea și activitatea, reorganizarea și încetarea activității sale cât și lista tuturor actelor normative necesare înregistrării.

II. CONSTITUIREA ȘI ÎNREGISTRAREA PARTIDELOR POLITICE

2.1. La prima adunare a grupului de inițiativă în care vor avea loc discuții de creare a formațiunii politice, grupul va întocmi primul proces-verbal al său cu privire la inițierea procesului de constituire a partidului politic.

2.2. Înainte de începutul procedurii de constituire vor fi necesare de a fi discutate în cadrul grupului de inițiativă următoarele:

- ideea de constituire a formațiunii politice, viziunea, misiunea și valorile;
- stabilirea denumirii partidului integrală, prescurtată și a simbolurilor proprii care să se deosebească net de cele deja înregistrate de către alte partide;
- stabilirea scopului și obiectivelor sale;
- ideologia și doctrina politică promovată;
- strategia de dezvoltare politică și electorală;
- crearea profilului grupului-țintă de electorat pe care vrea să-l reprezinte;
- modalitățile (activitățile) prin intermediul cărora partidul va atinge scopurile propuse și își va realiza obiectivele;

- raza în limitele căreia își va desfășura activitatea partidul împreună cu organizațiile teritoriale;
- planificarea bugetară pentru previzionarea cheltuielilor ce vor avea loc pe parcursul perioadei de colectare a semnăturilor.

2.2. Grupul de inițiativă va determina geografic cele ½ de unități administrativ teritoriale de nivel al doilea în care acesta va iniția campanii de colectare a semnăturilor de subscripție pentru recrutarea celor 4000 de membri care să adere la grupul de inițiativă și care sunt necesari înregistrării. Tot aici se va planifica și numărul de membri necesari pentru fiecare unitate administrativ teritorială fixată, care potrivit Legii sunt minim 120 persoane în cel puțin ½ din unitățile inițial targetate.

2.3. Grupul de inițiativă va planifica structural componența și numărul de membri ai organelor centrale și teritoriale de conducere cu atribuțiile lor specifice dar și a organelor centrale și teritoriale de specialitate, organigrama partidului, numărul organizațiilor teritoriale (raionale și primare) scontate.

2.4. Grupul de inițiativă va elabora programul partidului în care va indica viziunea partidului, misiunea și valorile pe care le va promova. Programul va conține dezideratele partidului și planurile de acțiuni de realizare a acestor deziderate.

NUMELE PARTIDULUI POLITIC. CONDIȚII:

1. să fie utilizat un nou nume de partid politic care nu a mai fost înregistrat anterior la MJ.
2. să fie indicat în nume, forma organizațional - juridică, în cazul de față este vorba de „Partidul Politic”
3. să se țină cont ca numele partidului să nu aducă atingeri moralei publice, sentimentelor naționale și religioase ale cetățenilor (ex. să nu fie utilizate cuvinte necenzurate)
4. Partidul Politic are dreptul să folosească în denumirea sa numele unui cetățean numai cu acordul acestuia
5. denumirea trebuie să conțină o combinație de elemente obligatorii și facultative.

2.5. Grupul de inițiativă va elabora statutul partidului urmând modelul de statut¹ prezentat în nota de subsol. În statutul partidului politic se va prevedea în mod expres forma juridică de organizare a acestuia - partid politic și va include în mod obligatoriu condițiile de mai jos:

- a) denumirea integrală și denumirea prescurtată a partidului;
- b) descrierea simbolurilor permanente;
- c) simbolul permanent sub formă grafică alb-negru și color, în anexă;
- d) o mențiune expresă privind obiectivele urmărite prin desfășurarea activității politice;
- e) condițiile și procedura de desemnare a delegaților la adunarea generală;
- f) drepturile și obligațiile membrilor partidului;
- g) sancțiunile disciplinare, procedura prin care acestea pot fi aplicate membrilor partidului, organul competent să aplice sancțiuni;
- h) organele executive, procedura de alegere a acestora, modul de activitate și împuternicirile lor;
- i) organul competent să inițieze procedura de reorganizare a partidului sau să decidă asocierea

¹[http://www.justice.gov.md/public/files/file/Directia%20organizatii%20necomerciale%20/modele%20de%20acte/Model de statut.pdf](http://www.justice.gov.md/public/files/file/Directia%20organizatii%20necomerciale%20/modele%20de%20acte/Model%20de%20statut.pdf)

- acestui într-o alianță politică sau într-o altă formă de asociere a partidelor;
- j) organul competent să desemneze candidaturile pentru alegerile în autoritățile administrației publice locale și în Parlament, procedura de desemnare a candidaturilor, precum și procedura de modificare a listei candidaților;
- k) modalitatea încetării activității partidului;

LISTA MEMBRILOR PARTIDULUI:

Lista trebuie să fie întocmită în baza cererilor de aderare la partid, trebuie să cuprindă: numele, prenumele, sexul, data nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate și semnătura membrului.

- l) sursele de finanțare a partidului și modul de administrare a patrimoniului acestuia, în conformitate cu legea;
- m) structurile partidului responsabile de evidența contabilă;
- n) modalitatea efectuării controlului financiar intern;
- o) organul împuternicit să reprezinte partidul în raporturile cu autoritățile publice, cu alte persoane juridice și fizice;

- p) alte prevederi obligatorii potrivit Legii privind Partidele Politice.

2.6. Grupul de inițiativă va iniția procedura de colectare a semnăturilor de aderare atât pentru constituirea organizației centrale cât și a celor teritoriale, cu indicarea obligatorie a numelui, prenumelui, sexului, datei nașterii, domiciliului, seriei și numărului actului de identitate și semnăturii membrului; și ulterior selectarea a cel puțin 4000 membri după modelul planificat.

2.7. Grupul de inițiativă va elabora actul de constituire a organizației centrale dar și actele de constituire ale organizațiilor teritoriale ale partidului, însoțite de lista delegaților participanți la congresele de constituire a organizațiilor teritoriale (Lista delegaților la congres urmează a fi semnată de delegați și confirmată de către președintele și secretarul ședinței) semnate de membrii Comisiilor de validare cu întocmirea Procesului-verbal al acestor Comisii cu privire la validarea mandatelor delegaților la Congres dar și întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor organizațiilor teritoriale privind înaintarea delegaților la congresul de constituire al partidului.

STRUCTURA PARTIDULUI POLITIC:

Foruri de conducere obligatorii care trebuie să funcționeze atât la nivelul central de conducere a partidului, cât și la nivelul org. teritoriale:

- **ADUNAREA GENERALĂ** a membrilor sau a delegaților partidului
- **ORGANUL EXECUTIV**

Actele de constituire vor fi ulterior votate de către membri în cadrul Congresului partidului și vor fi întocmite Procesele-verbale ale Comisiilor de numărare a voturilor.

Actul de constituire, elaborat în modul stabilit, reprezintă temeiul juridic și expresia consimțământului privind înființarea partidului politic. Actul de constituire este un document ce materializează voința grupului de inițiativă de a crea o formațiune politică și în care sunt circumscrise limitele activității ei ca subiect de drept. Actul de constituire trebuie să corespundă condițiilor stabilite de lege și să aibă un cuprins predeterminat de dispozițiile legale. Grupul de inițiativă, la data înregistrării statutului său, devine persoană juridică și se înscrie în Registrul partidelor politice.

DOCUMENTE DE ÎNREGISTRARE A UNUI PARTID POLITIC ÎN RM

- a) cererea de înregistrare;
- b) statutul partidului;
- c) programul partidului;
- d) actul de constituire însoțit de lista membrilor partidului politic
- e) declarația privind adresa juridică a partidului;
- f) dovada deschiderii contului bancar.

La documentele menționate la lit.b), c) și d) se anexează copiile lor în variantă electronică.

2.8. Grupul de inițiativă va întocmi Procesul verbal al congresului de constituire al partidului, copia căruia o va anexa la dosarul actelor necesare pentru înregistrarea partidului la Ministerul Justiției.

2.9. Grupul de inițiativă își va înregistra sediul propriu. Legea prevede necesitatea existenței unui sediu pentru orice organizație necomercială. Sediul este un atribut care situează grupul în spațiu, în raporturile juridice la care participă. Necesitățile practice, dar și securitatea raporturilor juridice solicită existența unui loc în care persoana juridică să fie considerată întotdeauna prezentă, o

așezare care să permită contractarea ei în circuitul civil.

Sediul organizației necomerciale poate fi luat în locațiune sau poate fi proprietate a unui membru.

Pentru înregistrarea sediului este necesară o declarație a proprietarului imobilului stabilit ca sediu, autentificată la notariat, prin care acesta pune la dispoziție spațiul respectiv ca sediu pentru Partid. Suplimentar se prezintă copia autentificată notarial a actului ce confirmă dreptul de proprietate (contract de vânzare-cumpărare sau extras din cartea de imobil).

Dacă sediul este luat în locațiune, va fi vizat contractul de închiriere, în copie autentificată. În cazul imobilelor aflate sub ipotecă, este necesar acceptul oficial al băncii creditoare.

În cazul în care sediul va fi în incinta unei clădiri ce aparține unei instituții de stat, este necesar de prezentat o scrisoare de garanție eliberată de către un membru din conducerea instituției respective, prin care se acordă dreptul partidului politic de a activa în incinta acesteia, semnată de către membrul respectiv, cu aplicarea ștampilei instituției respective și de copia hotărârii de Guvern, prin care statul a acordat clădirea în folosință instituției respective, cu aplicarea ștampilei.

2.10. Grupul de inițiativă își va deschide un cont bancar cu numele partidului pentru virarea încasărilor și plăților efectuate de partidul înregistrat.

2.11. Grupul de inițiativă va achita taxa de 200 MDL și va obține documentul bancar pe care ulterior îl va prezenta Ministerului Justiției ca și document confirmativ Pentru înregistrarea formațiunii politice se percepe o taxă de stat în mărime de 200 de lei. Taxa se achită de către persoana juridică. După achitare, banca vă eliberează un document bancar care atestă achitarea taxei de stat.

2.12. Grupul de inițiativă va prezenta dosarul de înregistrare la Ministerul Justiției. Pentru înregistrarea propriu-zisă a grupului de inițiativă, acesta prezintă dosarul Ministerului Justiției în următoarea componență:

- a. Cererea de înregistrare a statutului, semnată de președintele partidului politic.
- b. Confirmarea denumirii, eliberată de Ministerul Justiției;
- c. Statutul și programul partidului, prezentat în 2 ex.

- d. Proces-verbal al grupului de inițiativă cu privire la inițierea procesului de constituire a partidului politic.
- e. Proces - verbal al congresului de constituire al partidului.
- f. Lista membrilor partidului, întocmită în baza cererilor de aderare la partid, care va cuprinde: numele, prenumele, data nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate și semnătura membrului partidului.
- g. Actele de constituire ale organizațiilor teritoriale ale partidului.
- h. Procesele-verbale ale ședințelor organizațiilor teritoriale privind înaintarea delegaților la congresul de constituire al partidului.
- i. Proces-verbal al Comisiei cu privire la validarea mandatelor delegaților (participanților) la Congres, semnat de membrii Comisiei de validare.
- j. Procesele-verbale ale Comisiei de numărare a voturilor.
- k. Lista delegaților la congres. Lista urmează a fi semnată de delegați și confirmată de către președintele și secretarul ședinței.
- l. Document bancar care confirmă achitarea taxei de înregistrare - 200 lei.
- m. Actele ce atestă acordarea sediului - declarația persoanei fizice sau acordul persoanei juridice (autenticat prin semnătura conducătorului și ștampila organizației), cu anexarea actului ce confirmă dreptul de proprietate.
- n. Varianta electronică a statutului, programului, actelor cu privire la constituirea organizațiilor teritoriale și lista membrilor partidului.

2.13. Reprezentantul cu funcții de conducere al grupului de inițiativă va participa, în mod obligatoriu, la procedura de înregistrare a partidului politic. Partidul politic, la data înregistrării statutului său, devine persoană juridică și se înscrie în Registrul partidelor politice.

III. EXAMINAREA DOSARULUI DE ÎNREGISTRARE

3.1. Răspunsul Ministerului Justiției va veni **în termen de o lună** de la data depunerii documentelor, prin care va adopta o decizie de înregistrare a partidului politic sau, în cazul necorespunderii cerințelor prezentei legi, o decizie prin care refuză înregistrarea partidului.

3.2. În cazul amânării înregistrării, decizia trebuie să menționeze cauzele din care se amână înregistrarea formațiunii politice. Acest lucru li se comunică persoanelor în scris, în termen de 3 zile.

3.3. În caz de refuz de a înregistra formațiunea politică, decizia Ministerului Justiției prin care a fost refuzată înregistrarea partidului politic poate fi atacată la Curtea de Apel Chișinău **în termen de 10 zile** de la data adoptării acesteia.

Înregistrarea formațiunii poate fi refuzată din următoarele motive excepționale:

- a) statutul contravine Constituției Republicii Moldova, prezentei legi și altor acte legislative;
- b) cerințele expuse în decizia de amânare a înregistrării statutului nu sînt îndeplinite în termen de 3luni;
- c) anterior a fost înregistrat statutul unei formațiuni politice cu aceeași denumire;
- d) cererea de înregistrare a statutului formațiunii politice a fost depusă înainte de expirarea unui an din ziua rămânerii definitive a hotărîrii instanței de judecată privind încetarea activității partidului respectiv;
- e) organul de înregistrare constată că documentele prezentate de formațiune conțin informații neautentice;
- f) denumirea partidului politic atinge morala publică, sentimentele naționale și religioase ale persoanelor.

IV. EVIDENȚA PARTIDELOR POLITICE

Ministerul Justiției este unica instituție investită cu dreptul de a ține și de a opera modificări în **Registrul partidelor politice**, care este instrumentul legal de evidență a partidelor politice din Republica Moldova. Informația din Registrul partidelor politice este de interes public.

Informația privind **înregistrarea** partidelor politice, **radierea** lor din Registrul partidelor politice, privind **modificările** și **completările** operate în **statutele** acestora se publică în **Monitorul Oficial al Republicii Moldova** și pe **pagina web a Ministerului Justiției**. Responsabil de publicarea acestei informații este Ministerul Justiției.

MODIFICAREA STATUTULUI PARTIDULUI POLITIC:

Modificarea sau completarea statutului și programului partidului politic poate fi făcută conform procedurii prevăzute în statutul partidului.

Orice modificare a statutului sau programului partidului politic se comunică Ministerului Justiției în termen de cel mult **30 de zile** de la data adoptării hotărârii respective.

Înregistrarea modificărilor și completărilor operate în statutul sau programul partidului politic se efectuează de Ministerul Justiției în conformitate cu prevederile art.8 alin.(3)-(6), care se aplică în mod corespunzător.

Decizia de înregistrare a partidului politic poate fi declarată **nulă** prin hotărâre a instanței judecătorești competente.

V. ORGANIZAREA STRUCTURALĂ A PARTIDELOR POLITICE

5.1. Grupul de inițiativă trebuie să-și constituie organe centrale și organizații teritoriale. Organizațiile teritoriale ale partidelor politice trebuie să se înființeze după principiul de organizare administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

5.2. Grupul de inițiativă își va constitui **structurile de partid** după următorul model:

- **organizații primare** - sătești, comunale, orașenești. Organizația primară va fi creată la locul de trai și va trebui să întrunească cel puțin cinci membri. Organizațiile primare sătești, comunale, orașenești pot fi constituite, în localitățile incluse în componența acestor unități administrative și în raza secțiilor de votare, organizații de partid locale care sunt părți indispensabile ale acestor organizații.
- **organizații teritoriale** - raionale, de sector, municipale, și ale unităților administrativ-teritoriale cu statut special. Organizațiile teritoriale vor fi constituite la nivel de raion, sector, municipiu, unitate administrativ-teritorială cu statut special; organizația teritorială din mun. Chișinău va fi constituită din organizațiile de sector ale partidului politic și va activa în baza

unui Regulament aprobat de Consiliul Politic Național. Organizațiile teritoriale exercită funcțiile de organizare, coordonare și asistență a activității organizațiilor primare.

- **organizația centrală** – organizația centrală exercită funcțiile de conducere, organizare, coordonare și asistență a activității tuturor organizațiilor ierarhic inferioare.

5.3. Grupul de inițiativă își va constitui **Forurile de conducere ale partidului politic** care sunt diferite în dependență de nivelul structurii organizatorice:

- **organizație primară: Adunarea Generală.**

Adunarea Generală este organul suprem de conducere al organizației primare care se convoacă obligatoriu o dată în an sau ori de câte ori este nevoie, de către președintele organizației sau la cererea a 1/3 din membri de partid. Adunarea este deliberativă dacă la lucrările ei participă majoritatea simplă a membrilor organizației. Hotărârile Adunării se adoptă cu votul majorității simple a celor prezenți. Adunarea Generală are următoarele atribuții: analizează și hotărăște asupra activității desfășurate de organizație de la Adunarea precedentă; aprobă programul de activitate pentru perioada viitoare; alege pe o perioadă de doi ani Președintele și vicepreședintele organizației; propune Consiliului Politic teritorial candidaturile pentru alegerile locale; alege delegații la Conferința organizației teritoriale a partidului politic; examinează și ia decizii asupra tuturor chestiunilor ce țin de activitatea organizației, aprobă cererile de aderare la partidului politic.

- **organizație teritorială: Conferința, Consiliul Politic Teritorial, Comisia de Cenzori.**

Conferința teritorială este organul suprem de conducere al organizației teritoriale. Delegații la conferință se aleg de către organizațiile primare, în baza normei de reprezentare, stabilită de Consiliul Politic teritorial. Conferința teritorială se convoacă de către Consiliul Politic teritorial sau la cererea a cel puțin 1/3 din numărul organizațiilor primare după necesitate, dar nu mai rar de o dată în doi ani. Conferința teritorială este deliberativă dacă la lucrările ei participă majoritatea simplă a delegaților. Hotărârile Conferinței teritoriale se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale delegaților prezenți. Conferința teritorială are următoarele atribuții: adoptă hotărâri privind realizarea Programului partidului politic la nivel teritorial, inclusiv în campaniile electorale; alege, pentru o perioadă de doi ani, președintele organizației teritoriale, Consiliul Politic teritorial și Comisia de Cenzori; dezbate și aprobă dările de seamă ale președintelui organizației și ale Comisiei de Cenzori; alege delegați la Congres, conform normei de reprezentare stabilite de Consiliul Politic Național;

Consiliul politic teritorial este ales la Conferința Teritorială. Numărul membrilor Consiliului este stabilit de către Conferința teritorială. Ședințele Consiliului teritorial sunt convocate de către Biroul Permanent Teritorial, președintele organizației teritoriale sau la cererea a o treime din membrii săi după necesitate, dar nu mai rar decât o dată în trei luni. Ședințele Consiliului sunt deliberative dacă la ele participă majoritatea simplă a membrilor Consiliului. Hotărârile Consiliului se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor celor prezenți. Consiliul politic teritorial are următoarele atribuții: asigură activitatea organizației în perioada dintre conferințele teritoriale, convoacă Conferința teritorială, stabilește norma de reprezentare a delegaților, asigură realizarea hotărârilor conferințelor teritoriale, realizează Programul partidului politic la nivel teritorial; alege, pentru o perioadă de doi ani, vicepreședinții, membrii Biroului Permanent, secretarul; desemnează listele candidaților pentru alegerile locale și introduce modificări în aceste liste în conformitate cu Codul Electoral; gestionează mijloacele financiare ale organizației teritoriale; exercită alte atribuții delegate de către Conferință.

- la nivel **național: Congresul și Consiliul Politic Național;**

Congresul este organul suprem de conducere și de decizie al partidului politic; El se convoacă de către Consiliul Politic Național nu mai rar decât o dată în patru ani; Delegații la Congres sunt aleși de Conferințele teritoriale în conformitate cu norma de reprezentare stabilită de Consiliul Politic Național; Congresul extraordinar se convoacă prin hotărârea Consiliului Politic Național, la inițiativa Președintelui partidului politic sau la cererea a 1/3 din organizațiile teritoriale; Congresul ordinar se convoacă cu cel puțin 45 de zile, iar Congresul extraordinar - cu cel puțin 20 de zile - înainte de data fixată pentru desfășurarea acestuia. Congresul este legal constituit dacă la lucrările sale participă majoritatea simplă din numărul delegaților aleși. Hotărârile Congresului se adoptă cu majoritatea simplă din numărul delegaților prezenți. Decizia de adoptare și de modificare a Statutului și a Programului partidului politic, de lichidare a partidului și de revocare din funcție a Președintelui și Primvicepreședintelui partidului se aprobă cu 2/3 din numărul delegaților prezenți. Congresul are următoarele atribuții: adoptă și modifică Statutul și Programul partidului politic; decide asupra raportului cu privire la activitatea Consiliului Politic Național; alege, pentru o perioadă de patru ani, Președintele și prim-vicepreședintele partidului, Consiliul Politic Național, membrii Curții de Etică și Arbitraj membrii Comisiei Centrale de Cenzori; decide asupra raportului Comisiei Centrale de Cenzori. Consiliul Politic Național: Consiliul Politic Național este compus din ___ membri aleși de către Congres. Consiliul Politic Național se convoacă trimestrial sau ori de câte ori este nevoie, de către Președintele Partidului, Biroul Permanent Central sau la cererea a 1/3 din numărul membrilor săi. Ședințele Consiliului Politic Național sunt deliberative dacă la ele participă majoritatea simplă a membrilor acestuia. Hotărârile Consiliului Politic Național se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor celor prezenți.

Consiliul Politic Național are următoarele atribuții: asigură conducerea partidului politic în perioada dintre Congrese; convoacă Congresul, aprobă norma de reprezentare, proiectul ordinii de zi, stabilește data și locul desfășurării lucrărilor Congresului; alege, la propunerea Președintelui partidului politic, vicepreședinții partidului politic, Biroul Permanent Central și șefii departamentelor de specialitate; constituie în cadrul Consiliului departamente de specialitate, stabilește numărul, domeniile de activitate și aprobă Regulamentul-tip de organizare și funcționare a lor. asigură realizarea hotărârilor Congresului; decide asupra poziției partidului politic în problemele politice majore ale statului; aprobă strategia campaniilor electorale locale și parlamentare; decide asupra formării alianțelor post-electorale; la propunerea Biroului Permanent Central desemnează lista de candidați din partea partidului politic în alegerile pentru Parlamentul Republicii Moldova și introduce modificări în lista respectivă în conformitate cu Codul Electoral și Regulamentul aprobat; adoptă Programul de guvernare și lista membrilor Guvernului din partea partidului politic; decide formarea alianțelor politice și aderarea la partidul politic a altor partide politice; aprobă sigla electorală a partidului pentru alegerile parlamentare și locale; exclude și cooptează noi membri în componența Consiliului; în perioada dintre congrese poate coopta în componența sa până la 10% din numărul total de membri aleși la Congres; adoptă regulamente, alte acte normative;

5.4. Grupul de inițiativă își va constitui **organele executive** ale partidului politic care sunt diferite în dependență de nivelul structurii organizatorice:

- **organizație primară: președintele organizației primare.**

Președintele organizației primare exercită conducerea operativă a organizației în perioada dintre **Adunări**; organizează desfășurarea campaniei electorale în raza de activitate a organizației respective; gestionează mijloacele financiare ale organizației locale; asigură realizarea hotărârilor adunărilor generale și a organelor de conducere ierarhic superioare; reprezintă partidul în relațiile cu membrii partidului politic, cu organele de conducere ierarhic superioare, cu autoritățile publice din raza de acțiune, cu organizațiile similare ale altor partide politice.

- **organizație teritorială: președintele organizației teritoriale și Biroul Permanent Teritorial;**

Președintele organizației teritoriale asigură conducerea activității curente a organizației teritoriale; reprezintă organizația în relațiile cu membrii organizației în teritoriu, cu organele de conducere ierarhic superioare, cu autoritățile publice din raza de acțiune, precum și cu organizațiile teritoriale ale altor partide politice.

Biroul Permanent teritorial este organul executiv al organizației teritoriale partidului politic; se convoacă lunar sau ori de câte ori este nevoie, de către președintele organizației teritoriale sau la cererea 1/3 din membrii săi. Ședințele Biroului Permanent teritorial sunt deliberative dacă la lucrări participă majoritatea simplă a membrilor săi. Hotărârile se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale celor prezenți; ședințele Biroului Permanent sunt prezidate de președintele organizației. Biroul Permanent teritorial are următoarele atribuții: asigură executarea hotărârilor organelor de conducere ierarhic superioare; asigură măsuri vizând susținerea financiară a activității de partid, deschide subcont la bancă, răspunde de gestionarea acestuia și asigură evidența contabilă a mijloacelor financiare respective; exercită alte atribuții potrivit prezentului Statut; informează Consiliul Politic teritorial asupra activității sale.

Comisia de Cenzori efectuează controlul asupra activității de gestionare a mijloacelor financiare ale organizației teritoriale.

- la nivel **național: președintele partidului politic și Biroul Permanent Central;**

Președintele partidului politic: este conducătorul partidului politic cu atribuții de administrare curentă și coordonare a activității structurilor partidului de toate nivelurile; este garant al realizării Programului politic, al respectării Statutului, și al menținerii unității partidului politic; exprimă voința solidară a membrilor și mesajul politic al partidului politic; asigură dialogul politic al partidului politic cu alte partide politice din țară și de peste hotare; prezidează lucrările Congresului și prezintă rapoarte; dirijează activitatea Consiliului Politic Național și a Biroului Permanent Central; convoacă și prezidează ședințele Consiliului Politic Național și ale Biroului Permanent Central; propune candidaturile prim-vicepreședintelui și vicepreședinților partidului politic; propune Biroului Permanent Central numirea sau revocarea în/din funcții a reprezentanților partidului politic din instituții, organe sau foruri interne ori internaționale; reprezintă partidul în relațiile oficiale cu instituțiile și autoritățile publice interne și internaționale; propune Biroului Permanent Central crearea Staff-ului electoral Central și numirea șefului acestuia; informează Consiliul Politic Național și Biroul Permanent Central asupra luării de măsuri disciplinare în corespundere cu prevederile prezentului Statut; propune Biroului Permanent Central candidatura Secretarului Executiv; semnează listele candidaților la funcția de deputat în Parlament aprobate de Consiliul Politic Național; organizează crearea mecanismelor de formare a fondurilor de finanțare a activității partidului politic și gestionează evidența contabilă a mijloacelor financiare respective; coordonează și prezintă spre aprobare Biroului Permanent Central politica internă de formare și de promovare a cadrelor; propune Consiliului Politic Național candidaturile șefilor departamentelor de specialitate;

dirijează activitatea Aparatului și a structurilor teritoriale ale partidului, utilizând în acest scop, la decizia sa, un grup de consilieri al Președintelui partidului politic; prezintă spre aprobare Biroului Permanent Central structura și statele de personal ale Aparatului partidului; angajează și concediază lucrătorii Aparatului partidului, în conformitate cu legislația în vigoare și prezentul Statut; exercită alte atribuții prevăzute de Statut și legislația privind partidele politice.

Prim-vicepreședintele și Vicepreședinții partidului politic activează în conformitate cu atribuțiile delegate de Președintele partidului politic; În lipsa Președintelui partidului politic realizează atribuțiile de funcții ale acestuia.

Biroul Permanent Central. Membrii Biroului Permanent Central în număr de ___ membri, sunt aleși de către Consiliul Politic Național. Biroul Permanent Central se reunește în ședințe după necesitate, însă nu mai rar decât o dată pe lună. Ședința Biroului Permanent Central se convoacă de către Președintele partidului politic sau la propunerea a 1/3 din membrii săi. Ședința Biroului Permanent Central este deliberativă în cazul în care la lucrările ei participă majoritatea simplă a membrilor. Hotărârile Biroului Permanent Central se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor celor prezenți. Ședința Biroului Permanent Central este prezidată de către Președinte, iar, în lipsa acestuia, de către prim-vicepreședinte sau de către un vicepreședinte desemnat. Biroul Permanent Central are următoarele atribuții: asigură realizarea hotărârilor Congresului partidului politic, Consiliului Politic Național, elaborează proiectele de hotărâri pentru organele de conducere ierarhic superioare; formează politica financiară și materială a partidului, coordonează evidența contabilă a veniturilor și cheltuielilor partidului politic; formulează și propune Consiliului Politic Național tactica politică a partidului între ședințele acestuia; asigură activitatea de organizare și de consolidare a organizațiilor teritoriale partidului politic; elaborează, organizează și propagă, prin intermediul vicepreședinților și șefilor departamentelor de specialitate, Programul și principiile statutare ale partidului politic; asigură informarea operativă a organizațiilor teritoriale ale partidului politic; informează Consiliul Politic Național în legătură cu activitatea desfășurată între ședințele acestuia; propune Consiliului Politic Național încheierea alianțelor politice și, în caz de necesitate, modul de aderare la partidul politic a altor partide politice; creează și coordonează grupuri de lucru pentru elaborarea și perfectarea Statutului, doctrinei și Programului partidului politic; aprobă înființarea în cadrul partidului politic a unor foruri, ligi, comisii, asociații, cluburi; propune Consiliului Politic Național platforma electorală, formează Staff-ul Central în alegerile locale și parlamentare; formează și coordonează grupuri de analiză a situației politice, economice și sociale, interne sau internaționale; numește, la propunerea Președintelui, Secretarul Executiv, care conduce Aparatul partidului politic în baza unui Regulament; propune spre aprobare Consiliului Politic Național listele de candidați pentru alegerile parlamentare și modificările respective în această listă în conformitate cu Codul Electoral și Regulamentul aprobat de către Consiliul Politic Național. audiază rapoartele vicepreședinților și ale șefilor departamentelor de specialitate. dirijează activitatea departamentelor de specialitate; coordonează activitatea de instruire a cadrelor și activului de partid.

VI. REORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PARTIDELOR POLITICE

6.1 Partidele politice, conform deciziei organelor lor supreme, se pot reorganiza prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare, în condițiile legii.

6.2. Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale.

6.3. În cazul constatării acțiunilor menționate la p. 6.2., Ministerul Justiției, prin cerere scrisă, va solicita organului de conducere al partidului politic respectiv ca, în termen de cel mult o lună, să întreprindă măsuri pentru încetarea acestor acțiuni și despre rezultate să informeze ministerul.

6.4. Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit cerința Ministerului Justiției, activitatea partidului politic va fi limitată pe un termen de pînă la 6 luni prin hotărîre a Curții de Apel Chișinău, la cererea Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor p.6.3.

6.5. Hotărîrea Curții de Apel Chișinău, în termen de 10 zile, poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul va fi examinat în termen de 15 zile.

6.6. Pe perioada limitării activității partidului politic, acestuia îi sunt interzise:

- fondarea mijloacelor de informare în masă,
- organizarea întrunirilor, mitingurilor, demonstrațiilor, pichetărilor și altor acțiuni publice,
- folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor cînd sînt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, taxelor și amenzilor.

6.7. După înlăturarea necorespunderilor pentru care activitatea partidului politic a fost limitată, partidul va informa despre aceasta Ministerul Justiției, care, în termen de 5 zile, va autoriza reluarea activității partidului.

6.8. Dacă, în perioada limitării activității partidului politic, acțiunile pentru care a fost limitată activitatea partidului se vor repeta sau dacă, pe parcursul primului an din data ultimei limitări a activității partidului, acesta comite încălcări similare, Ministerul Justiției va cere Curții de Apel Chișinău să dizolve partidul respectiv.

6.9. Activitatea partidului politic nu poate fi limitată cu o lună înainte de alegerile în Parlament sau de alegerile locale generale, precum și pe parcursul perioadei efectuării acestor alegeri.

VII. ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII PARTIDELOR POLITICE

7.1. Partidul politic își poate înceta activitatea prin: reorganizare, conform prevederilor legislației în vigoare, și pierdere, în urma reorganizării, a personalității juridice;

- b) autodizolvare, prin decizia organului său suprem;
- c) dizolvare prin hotărîre definitivă a Curții de Apel Chișinău, la cererea Ministerului Justiției;
- d) declarare a neconstituționalității partidului prin hotărîre a Curții Constituționale.

7.2. Ministerul Justiției va înainta Curții de Apel Chișinău o acțiune prin care va cere dizolvarea partidului politic dacă există cel puțin unul din următoarele temeuri:

- a) partidul activează în baza statutului și programului său cu modificări și completări care nu au fost înregistrate în modul stabilit de lege;
- b) pe parcursul unui an, care începe să curgă din data cînd a devenit definitivă hotărîrea Curții de Apel Chișinău cu privire la limitarea activității partidului, acesta a comis acțiuni similare celor pentru care activitatea partidului a fost limitată;

d) activitatea partidului se desfășoară pe căi ori prin mijloace ilegale sau prin săvârșirea unor acte de violență;

e) partidul a fost declarat neconstituțional prin hotărâre a Curții Constituționale.

7.3. Hotărârea definitivă a Curții de Apel Chișinău cu privire la dizolvarea partidului politic se remite Ministerului Justiției, care va consemna în Registrul partidelor politice demararea procedurii de lichidare a acestuia.

7.4. Pentru dizolvarea unui partid politic, Ministerul Justiției, în scopul executării hotărârii definitive a Curții de Apel Chișinău, va crea o comisie de lichidare a partidului. Existența unui partid politic încetează numai după finalizarea procedurii de lichidare și radierea partidului din Registrul partidelor politice.

7.5. După încetarea activității partidului politic, bunurile acestuia se trec, cu titlu gratuit, în proprietatea statului pentru a fi utilizate în scopuri filantropice (de caritate).

VIII. LICHIDAREA PARTIDELOR POLITICE

8.1. Dizolvarea partidului politic potrivit art.22 alin.(1) lit.b) din Legea privind Partidele Politice, se efectuează, cu participarea Ministerului Justiției, de către organul său colegial de conducere ori de către alte persoane desemnate de adunarea generală a partidului.

8.2. În hotărârea de lichidare a partidului politic, adoptată de adunarea generală a partidului, se stabilesc procedura și termenul în care se va efectua lichidarea, destinația bunurilor rămase după lichidare, precum și termenul-limită în care creditorii își pot prezenta creanțele. Acest termen va fi de cel puțin 30 de zile și începe să curgă de la data publicării hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

8.3. Dacă lichidarea partidului politic se efectuează potrivit art.22 alin.(1) lit.c) și d) din Legea privind Partidele Politice,, lichidatorii vor fi numiți prin hotărârea de lichidare adoptată de instanța judecătorească respectivă.

8.4. Odată cu numirea lichidatorilor, mandatul organelor partidului politic încetează. Lichidatorii sînt obligați să îndeplinească toate cerințele prevăzute de prezenta lege referitor la publicarea avizului privind lichidarea partidului. Acest aviz va cuprinde:

a) numele lichidatorilor și sediul partidului;

b) procedura și termenul în care se va efectua lichidarea, termenul-limită de prezentare a creanțelor de către creditorii;

c) invitația creditorilor pentru a prezenta dovezi referitor la creanțele lor. Creditorii cunoscuți vor fi invitați prin notificări individuale.

8.5. După desemnarea lichidatorilor, aceștia sînt obligați să întocmească neîntârziat inventarul bunurilor partidului politic, cu indicarea exactă a activelor și pasivelor. Inventarul va fi semnat de către lichidatori și conducătorii organului permanent de conducere al partidului politic.

8.6. Lichidatorii sînt obligați să continue operațiunile în curs de desfășurare, să execute creanțele creditorilor, iar dacă mijloacele bănești disponibile sînt insuficiente pentru achitarea tuturor datoriilor, ei sînt în drept să vîndă bunurile partidului politic. Pentru prejudiciile cauzate din culpa lor, lichidatorii răspund atît în fața partidului politic în proces de lichidare, cît și în fața terților.

8.7. După încheierea procedurii de lichidare a partidului politic, lichidatorii au obligația să întocmească bilanțul de lichidare și să-l prezinte spre aprobare Ministerului Justiției și inspectoratului fiscal, precum și să-l publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Activele rămase după satisfacerea tuturor creanțelor creditorilor se fac venit la bugetul de stat și se utilizează în scopuri filantropice (de caritate).

8.8. În toate cazurile de lichidare a partidelor politice, pentru radierea lor din Registrul partidelor politice, lichidatorii depun la Ministerul Justiției următoarele documente:

- a) cererea cu privire la radierea partidului din Registrul partidelor politice;
- b) certificatul de înregistrare (în original);
- c) dovada achitării tuturor plăților obligatorii la bugetul de stat, eliberată de inspectoratul fiscal;
- d) documentele de constituire (în original);
- e) actul de predare spre nimicire a ștampilelor, eliberat de organul împuternicit al poliției;
- f) copia de pe avizul despre lichidarea partidului, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

8.9. Obligațiile lichidatorilor încetează odată cu încheierea tuturor operațiunilor financiar-bancare.